

1. Hafta:
Giris ve Temel
Kavramlar

Bby205 – Bilginin Organizasyonu Uygulama I

Prof. Dr. Bülent Yılmaz
Arş. Gör. Tolga Çakmak

Ders Kapsamı

- Anglo American Cataloging Rules 2 (AACR 2) Kuralları
- AACR 2 Yazar Erişimi
- AACR 2 Eser Erişimi
- AACR 2 Tüzel Kişi Erişimi
- MARC Uygulamaları – MARC21, MARCXML
- Metadata ve z39.50 Standardı
- Sosyal kataloglama uygulamaları

Dersin İşlenişi

- Şubeler
 - 1: Salı; 9.15 – 10.50
 - 2: Salı; 11.00 – 12.30
- Derslik
 - Kütüphane 3 No'lu Sınıf
 - B8-1K-106 (Teorik dersler için – ilgili haftalar duyurulacak)
- 2 Arasınava + Genel Sınav
 - Arasınavlara %50: (1. Arasınava: %25 + 2. Arasınava %25)
 - Genel Sınav %50
- Devamsızlık
 - Yönetmeliğin ilgili maddeleri
 - F1.
- Ödevler (Haftalık uygulama ödevleri , MARC, MARCXML...)
- Ders blogu (<http://bby205.blogspot.com>)

Ders içeriği

- Kataloglama Nedir, Neden yapılır, Neler kataloglanır...
- Bir – iki ve üç yazarlı eserlerin kataloglanması
- Üçden fazla yazarlı eserlerin kataloglanması
- Editörlü eserlerin kataloglanması
- Tüzel kuruluşlara ve toplantılara ait eserlerin kataloglanması
- MARC, MARC21 ve MARCXML
- Otomasyon Sistemleri ve Sosyal Kataloglar (Yeni nesil kataloglar)
- Metadata ve z39.50

Ders Kaynakları

- Anglo-American Cataloging Rules 2 (AACR 2)
- Haftalara yönelik okuma parçaları

Katalog???

- «Kütüphanecilik ve Bilgi bilim alanının temeli»
- Bir veya birden fazla yerde bölümü bulunan kütüphanelerin bütün bibliyografik materyallerine erişim sağlayan araçlar (Wikipedia,2010)
- Kütüphane dermesine yönelik olarak; belirlenmiş kurallar doğrultusunda ve kullanıcıların erişim sağlayacakları şekilde düzenlenmiş araçlar
- OPAC ??? (On-line Public Access Catalog)

Kütüphane kataloguna Web üzerinden erişimi sağlayan araçlar

Özellikleri???

- Bir kütüphanenin farklı yerlerdeki koleksiyonlarına erişim,
- Aranan bilgi kaynağı ile ilgili bilgilere erişim,
- Aranan kaynağın kütüphanede olup olmadığı hakkındaki bilgilerin verilmesi

Kataloglama

- Bir kaynağın sorumlu ve emeği geçenlerinin son kullanılan biçimlerini belirtmek, eldeki kaynağın disiplini ve konularını belirlemektir (Keseroğlu, 2006, s. 25).
- Bilginin, verinin ya da materyallerin, ihtiyaç duyulduğunda erişimi sağlamak için **sistematik** biçimde düzenlenmesi işlemi (Stuhlman, 2010).
- Bir kütüphane katalogundaki materyallere ilişkin bibliyografik tanımlamayı gerçekleştirme ve erişim noktalarını belirleme işlemidir.
- Ayrıca kullanıcılar tarafından aranabilecek özellikleri taşıyan katalog kayıtlarını oluşturma işlemi (Collins, 2005).

Katalog Kayd₁

- Kütüphanenin sahip olduğu her bir materyale özgü olarak hazırlanan,
- Materyalin temel özelliklerini belirten,
- Kaynağın yerini gösteren, kullanıcıların erişiminde yönlendirici rol üstlenen,
- Belirli kurallara göre oluşturulmuş ve çeşitli bölümlerden oluşan kayıtlardır.

Örnek

973.9

Bur

Burkett, Larry

What Ever Happened To The American Dream

Moody Press / Chicago, IL, c1993

297 p. ; 24 cm.

ISBN 0802471757

Our founding fathers envisioned it as one of life, liberty, and the pursuit of happiness, as well as freedom to build a better future for one's family...

4

1. Economy, U.S 2. Finances (Money, Economics, Investments) I. Title

Bölümleri

Yer Numarası

973.9

Bur

Eser adı ve
Sorumluluk
alanı

Burkett, Larry

→ Temel Giriş

{ What Ever Happened To The American Dream

Mbody Press / Chicago, IL, c1993

→ Basın Yayıncılık alanı

297 p. ; 24 cm.

→ Fiziksel Nitelendirme

ISBN 0802471757

→ Standart Numara Alanı

Our founding fathers envisioned it as one of life, liberty, and
the pursuit of happiness, as well as freedom to build a better
future for one's family...

} Notlar alanı

İzleme kaydı

{ 1. Economy, U.S 2. Finances (Money, Economics,
Investments)

I. Title

İzleme kaydı

Temel Giriş

- Katalog kaydının oluşturulmasında kullanılan ilk alan,
- Eserin oluşturulmasında sorumlu olan kişi veya kuruluşun belirlenmesi işlemini içerir.
- Kişi ünvanları kullanılmaz.
- AACR2'ye göre temel giriş;
 - Kişi adıysa : Soyad , Ad . Tarih.
 - Kuruluşsa: Kurum adı

Gövde

- Temel girişin ardından oluşturulan ve katalog kaydının ikinci bölümü,
- Bu bölümde sırasıyla;
Eseradı ve Sorumluluk Alanı
Basım/Edisyon Bilgisi
Basan – yayan alanı bulunur.
- Bu bölümde iç kapak dışından alınan her bilgi **köşeli parantez ([])** içerisinde verilir.
- Bu bölüm eserin diline göre oluşturulur.

Gövde Bölümleri

Eseradı ve Sorumluluk Alanı;

Eseradı

- Katalog kaydı oluşturulacak eserin başlık bilgisinin ve başlıkla ilgili bilgilerinin verildiği alandır.

Eseradı: Eserin başlık bilgisidir. İç kapakta veriliş düzenine göre verilmelidir. AACR2'ye göre eseradının ilk kelimesi dışındaki tüm kelimeler özel isim olmadıkça büyük harfle yazılmazlar.

Alt eseradı: Eserin başlık bilgisine ek olarak verilen ve bu başlığı açıklayan ek başlıktır. (Her zaman olmayabilir)

Paralel eseradı: Eserin yazılmış olduğu diğer dildeki karşılığıdır.

Veriliş şekli;

Eseradı : alt eseradı

Eseradı : alt eseradı = Paralel eseradı : alt eseradı

Gövde Bölümleri

Eseradı ve Sorumluluk Alanı;

Sorumluluk Alanı

- Katalog kaydı oluşturulacak eserin bütün sorumlularının verildiği alandır.

Yazarlar

Editörler

Resimleyenler

Çevirenler...

Veriliş şekli;

Eseradı : alt eseradı / Yazar1, Yazar2; Editörler

Eseradı / Yazar1, Yazar2; Editörler

Gövde Bölümleri

Basım/Edisyon Bilgisi;

- Basım/ baskı??
- Eserin hangi basımının kataloglandığı bilgisinin verildiği alandır.
- Kaynağın diline göre bs. ya da ed. kısaltmaları kullanılır.

Veriliş şekli;

Eseradı : alt eseradı / Yazar1, Yazar2 . – 3. bs.

Eseradı / Yazar1, Yazar2 . – 5. bs.

Eseradı : alt eseradı / Yazar1, Yazar2 . – [3. bs.]

Eseradı / Yazar1, Yazar2 . – [5. bs.]

Gövde Bölümleri

Basan – Yayan Alanı;

- Gövdenin son bölümüdür.
- Eserin nerede, kimin tarafından ve hangi tarihte basıldığını gösterir.
- Yayın yeri: Yayınevi, yayın tarihi. şeklinde verilir.
- Bu bölümlerden herhangi biri olmadığında bu bilginin bulunamadığı bilgisi verilir.

Yayınyeri yok için [y.y.] ya da [s. l.]

Yayınevi yok için [yayl. y.] ya da [s. n.]

Tarih yok için [t.y.] ya da [n.d.]

Veriliş şekli;

Eseradı : alt eseradı / Yazar1, Yazar2 . – [3. bs.] . –

Yayınyeri : yayınevi, tarih.

Fiziksel Niteleme Alanı;

- Eserin kaç sayfadan oluştuğu,
- İçeriğinde resim, tablo gibi unsurların olup olmadığı
- Boyut bilgisi bu alanda verilir.

Veriliş şekli;

Sayfa sayısı: resim bilgisi; boyut.

Sayfa sayısı; boyut.

Diziler Alanı:

- Eser bir yayın serisine ait ise yayın serisinin kaçınıcı sayısında yer aldığına dair bilgilerin verildiğı alandır.
- Bir yayın birden fazla dizi içerebilir.

Örnek:

Yapı Kredi yayınları no: 53

Edebiyat dizisi :6

TÜİK yayın no: 345

- Fiziksel Niteleme Alanı ile birlikte kullanılır.

Veriliş şekli;

Sayfa sayısı: resim bilgisi; 24 cm. . – (Edebiyat dizisi; no: 6)

Sayfa sayısı; 24 cm. .- (Yapı Kredi Yayınları; no:6)(TÜİK yayın no:345)

Sayfa sayısı; 24 cm. .- (Yapı Kredi Yayınları; no:6 . TÜİK yayın no:345)

Notlar Alanı;

- Eserle ilgili şimdiye kadar verilmemiş ancak verilmesi gerekli görülen bilgilerin yer aldığı alandır.
- Eserin kaynakça bilgisi, dizin bilgisi ya da orijinal adı gibi bilgiler bu bölümde verilebilir.
- Ayrıca bazı katalog kayıtlarında bu alanda kısa özet bilgilerinin de olduğu görülmektedir.
- Bu alanın oldukça kısa olması beklenmektedir.

Örnek:

Kaynakça var.

Dizin var.

Kaynakça ve dizin var.

Kaynağın orijinal adı:

izleme Kayıtları;

- Esere erişim sağlanacak diğer unsurların belirlenmesidir. Bu alanda
- Eserin konusu
- Temel girişte belirtilmeyen ancak eserle ilgili sorumluluğu bulunan kişiler
- Temel girişte eser adı verilmediyse eser adı bilgisi
- Paralel eser adı (varsa)
- Dizi veya diziler (varsa) belirtilir.

Veriliş şekli;

1. Konu. I. Soyad, Ad. (varsa tarih) II. Eser adı. III. Paralel eser adı. IV. Dizi

1. Hafta:
Giris ve Temel
Kavramlar

Bby205 – Bilginin Organizasyonu Uygulama I

Prof. Dr. Bülent Yılmaz
Arş. Gör. Tolga Çakmak